

WATERSCHAP
SCHELDESTROMEN
INGEKOMEN

24 JULI 2014

NO:

bericht op brief van: 2 april 2014
uw kenmerk: 2014010611
ons kenmerk: ZLD 052T4P2H / 14010895
afdeling: Water, Bodem en Natuur
bijlage(n):
behandeld door: [REDACTED]
doorkiesnummer: [REDACTED]
onderwerp: Vergunning ex artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998

Waterschap Scheldestromen
t.a.v de [REDACTED]
Postbus 1000
4330 ZW MIDDELBURG

verzonden:

23 JULI 2014

Middelburg, 23 juli 2014

Geachte [REDACTED]

Op 4 april 2014 ontvingen wij uw brief, met daarin de aanvraag voor een vergunning voor de noodzakelijk uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val in het Natura 2000-gebied Oosterschelde. De ontvangst van uw aanvraag is op 7 mei 2014 (kenmerk ZLD20140430-0025) bevestigd. U vraagt deze vergunning aan op basis van de Natuurbeschermingswet 1998. In deze brief geef ik u ons antwoord.

Vergunning

Wij verlenen u vergunning voor de noodzakelijk uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val. De vergunning bestaat uit deze brief met zeven toegevoegde delen. Leest u vooral deel één van deze vergunning zorgvuldig door; hierin staan de voorschriften die we aan de vergunning verbinden.

Geldigheid

De vergunning is geldig voor onbepaalde tijd.

Beroep

Tegen dit besluit kunt u schriftelijk beroep instellen. U dient uw beroepschrift te richten aan:

Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

In uw beroepschrift neemt u tenminste op:

- uw naam;
- uw adres;
- de datum;
- tegen welk besluit u beroep instelt;
- waarom u beroep instelt;
- uw handtekening.

U moet het beroepschrift indienen binnen zes weken na de dag waarop het besluit is bekendgemaakt. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending die u hierboven vermeld ziet. Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met uw beroep geen rekening meer wordt gehouden.

Voor meer informatie kunnen wij u een informatiefolder toezenden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer (0118) 631 260. Deze informatie is ook te downloaden via <http://loket.zeeland.nl/bezwaar/beroep>.

Voorlopige voorziening

Zodra iemand een beroep indient tegen deze vergunning, betekent dat niet dat de vergunning direct geschorst is. Om een mogelijke herziening van dit besluit te bespoedigen kan de indiener van een beroepschrift een verzoek om een voorlopige voorziening indienen. Dit kan wanneer de indiener van mening is dat er sprake is van 'onverwijlde spoed', gelet op de betrokken belangen (artikel 8.81, lid 1 van de Algemene Wet Bestuursrecht). Voor de behandeling van het verzoek is griffierecht verschuldigd. Het verzoek kunt u richten aan:

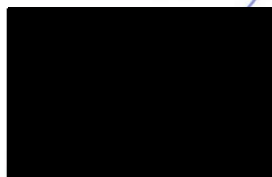
Voorzitter van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State
Postbus 20019
2500 EA DEN HAAG

Vragen

Heeft u vragen over de vergunning? Belf u dan met de heer [REDACTED] bereikbaar via [REDACTED] op werkdagen tussen 8.00 en 16.00 uur.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

hoofd afdeling Water, Bodem en Natuur.

De vergunning

Wij verlenen u (Waterschap Scheldestromen) vergunning voor de noodzakelijk uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val in en grenzend aan het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Dit doen we op grond van artikel 19d, eerste lid van de Natuurbeschermingswet 1998.

De vergunning is gebaseerd op de aanvraag inclusief alle bijgevoegde stukken. De eventuele negatieve effecten op beschermde natuurwaarden zijn uitsluitend beoordeeld op de te vergunnen activiteiten zoals die in de aanvraag beschreven zijn. De werkzaamheden dienen dan ook te worden uitgevoerd conform de aanvraag, voor zover niet in tegenspraak met de in deze vergunning geformuleerde voorwaarden. Wijzigingen in de uitvoering die wenselijk of noodzakelijk zijn en die geen extra of andere negatieve effecten op beschermde natuurwaarden teweegbrengen, kunnen tijdens de looptijd van de vergunning mogelijk wel doorgevoerd worden. Om te bepalen of de wijziging met of zonder een gewijzigde vergunning doorgevoerd kan worden dient altijd contact opgenomen te worden met het bevoegde gezag, de provincie Zeeland.

Hieronder leest u achtereenvolgens:

1. welke voorschriften wij aan deze vergunning verbinden;
2. tot wanneer de vergunning geldig is;
3. voor welke activiteiten u de vergunning precies krijgt;
4. op welke argumenten wij onze beslissing hebben gebaseerd;
5. de zienswijzen van verschillende belanghebbenden;
6. het wettelijk kader en beleid;
7. overzicht locatie van de werkzaamheden.

1. Voorschriften

Om de natuur in het Natura 2000-gebied te beschermen, verbinden we aan de vergunning een aantal voorschriften. Tijdens het uitvoeren van uw activiteit bent u dan ook verplicht zich aan onderstaande voorschriften te houden.

1. De werkzaamheden dienen strikt conform de vergunningaanvraag te worden uitgevoerd, voor zover niet in strijd met de voorschriften in deze vergunning.
2. Het permanente oppervlakteverlies (door ruimtebeslag) door het binnendijks versterken van de dijk, van het ter plaatse langs het dijktraject voorkomende habitatype Schorren en zilte graslanden binnendijks (H1330B), leidt tot een herstelopgave die in gezamenlijkheid met een vergelijkbare eerdere herstelopgave (vanwege de dijkverterking Cauwersinlaag – Havenkanaal West) door waterschap Scheldestromen dient te worden gefinancierd.
3. Buiten de binnendijkse werkstrook ter grootte van 840 m² waar het habitatype Schorren en zilte graslanden binnendijks (H1330B), door de binnendijkse verlegging van de teen van de dijk verloren gaat, mag er (binnendijks) niet gegraven, gewerkt of gereden worden, waarmee voorkomen wordt dat er (verdere) aantasting plaatsvindt van (enig) binnendijks voorkomend habitatype.
4. Om verstoring tijdens het broeden zo veel mogelijk te voorkomen dienen de binnendijkse werkzaamheden uiterlijk op 15 maart van het jaar waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd aan te vangen en in een aaneensluitende periode daarna continu voortgezet te worden.
5. Het nieuw aan te leggen onderhoudspad, dat niet wordt opengesteld voor fietsers, moet worden afgewerkt met grof, niet-befietsbaar, niet-afgewalst open steenasfalt (OSA 20/32mm).
6. De buitendijkse werkstrook heeft maximaal een breedte van 15 meter bij droogvallend slik en schor, gerekend vanaf de nieuwe waterbouwkundige teen van de dijk.
7. Om broeden van vogels tijdens de werkzaamheden te voorkomen, moet de vegetatie op het buitentalud en kruin voor 15 maart van het jaar waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd zeer kort gemaaid en gehouden of door schapen begraasd worden.
8. Het gebruik van een puinbreker is niet getoetst en is niet toegestaan.
9. Het eventueel aanleggen en gebruiken van een onderwaterdepot en/of het tijdelijk aanleggen van een loswal is niet getoetst en daardoor ook niet toegestaan.
10. Om te voorkomen dat vogels vast komen te zitten in het asfalt, moet bij het uitvoeren van overlagingen met asfalt van de huidige dijkbekleding verstoring plaatsvinden totdat het asfalt volledig is afgekoeld.
11. Het voorland (slik en schor) in de werkstrook dient aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke hoogte te worden teruggebracht. Voor slik geldt dit voor de werkstrook buiten de kreukelberm, voor schor echter over de gehele breedte van de werkstrook. Eventuele kreekjes die binnen de werkstrook (en buiten de kreukelberm) zijn gelegen dienen vooraf geregistreerd, en na afloop, hersteld te worden.

12. Indien het voorland uit slik bestaat, dienen vrijkomende grond en stenen ter plaatse van de kreukelberm verwerkt te worden en niet over de gehele werkstrook. De stenen en grond dienen zo egaal mogelijk over grote dijk lengte verdeeld te worden, waardoor de ophoging zo min mogelijk wordt. Perkoenpalen en overige vrijkomend materiaal dienen uit het Natura 2000-gebied verwijderd en afgevoerd te worden.
13. Er vindt geen betreding (van het voorland) buiten de buiten- of binnendijkse werkstroken plaats, niet door personen noch met materieel, tenzij in locatie specifieke voorschriften anders is aangegeven.
14. Het rijden met machines of voertuigen zonder rijplaten in de werkstrook op het slik is alleen toegestaan indien deze machines of voertuigen uitgerust zijn met rupsbanden.
15. Er vindt in het (binnen of buitendijkse) Natura 2000-gebied buiten de werkstrook en in aangrenzende dijktrajecten geen opslag plaats van materiaal en/of grond.
16. Ter plaatse van de werkzaamheden oorspronkelijk aanwezige bebording, waaronder de bebording met toegankelijkheidsverboden, die in verband met de werkzaamheden onvermijdelijk tijdelijk verwijderd moeten worden, dient zo snel mogelijk en uiterlijk aansluitend op de werkzaamheden op de oorspronkelijke locatie teruggeplaatst te worden.
17. Alle materialen en afval dienen op een zodanige wijze opgeslagen te worden dat ze niet door verwaaiing, verspoeling of op andere wijze in het Natura 2000-gebied verspreid kunnen raken.
18. Na afloop van de werkzaamheden dient het dijktraject in ordelijke toestand te worden achtergelaten, hetgeen wil zeggen dat ten behoeve van de werkzaamheden gebruikte en/of vrijgekomen materialen en afval worden opgeruimd en uit het Natura 2000-gebied afgevoerd.
19. Bodem- en waterverontreinigende stoffen die ten gevolge van de vergunde activiteit in aanraking komen met de bodem of het oppervlaktewater worden onverwijld opgeruimd en naar een erkende verwerker gebracht.
20. Er wordt geen geluidsapparatuur of geluid producerende apparatuur gebruikt, anders dan strikt noodzakelijk is (voor de uitvoering en in verband met communicatie of veiligheid).
21. De vergunning moet aanwezig zijn op de locatie van de werkzaamheden. Medewerkers ter plaatse moeten op de hoogte zijn van de in de vergunning opgenomen voorschriften.
22. U dient minimaal twee dagen voor aanvang van de werkzaamheden te melden wanneer u begint met uw werkzaamheden. U doet dit via het emailadres handhaving.groen@rud-zeeland.nl onder vermelding van kenmerknummer ZLD 01052 T4P2H
23. Uiterlijk 2 dagen nadat de werkzaamheden zijn beëindigd wordt dit gemeld op het hierboven genoemde e-mail adres onder vermelding van kenmerknummer ZLD 01052 T4P2H

2. Geldigheid

Deze vergunning is voor onbepaalde tijd geldig. Zorgvuldig nakomen van de bovenstaande voorschriften, voorkomt dat we de vergunning voortijdig intrekken of wijzigen.

3. Uw activiteiten

U heeft de vergunning aangevraagd voor het uitvoeren van werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val in de gemeente Schouwen-Duiveland. U geeft aan dat een groot deel van de Nederlandse dijken aan de zeezijde tegen golven wordt beschermd door steenbekleding. Uit onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat in Zeeland deze steenbekleding onvoldoende tegen zeer zware stormen bestand is. De steenbekleding is in veel gevallen te licht en voldoet niet aan de veiligheidsnorm zoals die in de Wet op de waterkering is vastgelegd. Om dit probleem op te lossen is in 1996 het project Zeeweringen gestart. Hierin werken Rijkswaterstaat en Waterschap Scheldestromen samen. Daarvoor is het projectbureau Zeewe-ningen in het leven geroepen. Het doel is de met steen beklede delen van het buitentalud van de dijk te verbeteren op de plaatsen waar dat nodig is.

Het te verbeteren dijktraject heeft een lengte van 3,3 km en is gelegen tussen dijkpaal 207 en dijkpaal 239+74 meter. Het gedeelte tussen dijkpaal 207 en dijkpaal 214+76 meter is goed bevonden en wordt niet verbeterd, de planning is om de resterende 2,5 km dijktraject in 2015 te verbeteren.

Transport van materialen van en naar het dijktraject vindt over bestaande wegen plaats. Binnen het werktraject zal uitsluitend buitendijks en op de kruin van de zeedijk worden gereden. Het transport naar de strekdam voor Haven de Val verloopt via de havenafrit van de N256 vlakbij de Zeelandbrug waarna op de kruin van het in 2010 verbeterde dijktraject verder gereden wordt. Potentiële depotlocaties voor aan- en afvoer en opslag van materialen zijn onder de Zeelandbrug en op een agrarisch perceel nabij restaurant de Zeelandbrug gelegen.

Op hoofdlijnen omvatten uw werkzaamheden de volgende onderdelen:

- Het kort maaien van de huidige vegetatie op het buitentalud en kruin voor aanvang van de werkzaamheden.
- Het aanbrengen van een verhard onderhoudspad, op de stormvloedberm.
- Het op de Oostelijke Havendam overlagen met breuksteen en in te gieten met gietasfalt, ter plaatse van de aanwezige bekleding met Vildvoordse steen.
- Het overlagen met breuksteen en ingieten met gietasfalt van de bestaande bekleding op de strekdam Haven De Val.
- Het toepassen over het hele traject op de ondertafel van een overlaging met een laag breuksteen, ingegoten met gietasfalt en afgestrooid met lavasteen.
- Het door middel van een verborgen glooiing, welke bestaat uit vol en zat gepenetreerde breuksteen, achterlangs passeren van de Kurkenol.

4. Onze overwegingen

Om tot deze vergunningverlening te komen, hebben we een aantal zaken zorgvuldig afgewogen. Hieronder leest u welke argumenten een rol speelden bij ons besluit.

** Een beoordeling van de effecten is noodzakelijk*

De werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val vindt plaats in het Natura 2000-gebied Oosterschelde. (Significante) negatieve effecten van deze activiteit op de beschermde natuurwaarden zijn op voorhand niet uit te sluiten. De activiteit is niet opgenomen in een beheerplan zoals bedoeld in artikel 19a of artikel 19b. Er is ook geen sprake van een activiteit die als bestaand gebruik zoals bedoeld in artikel 1 sub m kan worden gekwalificeerd. De werkzaamheden houden niet direct verband met en zijn niet nodig voor het beheer van het gebied. Dit betekent dat er sprake is van een project waarvan op objectieve wijze onderzocht en passend beoordeeld dient te worden wat de effecten van de activiteiten (kunnen) zijn.

U gaat in uw vergunningaanvraag in op de eventuele negatieve effecten van uw activiteiten op de beschermde natuurwaarden. Daartoe heeft u Grontmij opdracht gegeven om een passende beoordeling van uw voorgenomen activiteiten op te stellen. Het resulterende rapport PZDB-R-13190 'Passende beoordeling dijktraject Zuidhoek – Haven De Val (d.d. 30 oktober 2013)' heeft u als bijlage bij uw aanvraag gevoegd. Tevens heeft u bij de aanvraag de door Arcadis opgestelde rapportage 'Projectplan Zuidhoek Zierikzee PZDT-R-13232 ontw. 'Verbetering Steenbekleding (d.d. 10 september 2013) gevoegd. Naar ons oordeel bevat uw vergunningaanvraag de benodigde objectieve informatie om de effecten van de geplande activiteiten te kunnen beoordelen.

** Provincie Zeeland is bevoegd vergunning te verlenen*

Een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verleend door Gedeputeerde Staten van de provincie waarin het betrokken beschermde gebied is gelegen. Wanneer het beschermde gebied in meerdere provincies is gelegen, zijn gedeputeerde staten van de provincie waar het grootste deel van het gebied is gelegen het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, voor zover de vergunningaanvraag mede betrekking heeft op delen van het gebied gelegen in andere provincies. De aanvraag dient in dat geval in overleg met de andere provincie(s) te worden behandeld.

Indien een aanvraag van een vergunning als bedoeld in de artikelen 16, eerste lid en 19d, eerste lid, betrekking heeft op een project dat of andere handeling die hoofdzakelijk gevolgen kan hebben voor een deel van een Natura 2000-gebied dat is gelegen binnen de grenzen van één provincie, beslissen Gedeputeerde Staten van de provincie waarin dat deel van het Natura 2000-gebied is gelegen over de aanvraag.

Wanneer er sprake is van een activiteit of uitzondering zoals genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998, zijn niet Gedeputeerde Staten het bevoegde gezag om de vergunningaanvraag te behandelen, maar de Minister van Economische Zaken.

Deze vergunningaanvraag ziet toe op activiteiten die plaatsvinden in het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Dit gebied is geheel gelegen op het grondgebied van de provincie Zeeland. De effecten van de activiteit hebben enkel gevolgen voor dit Natura 2000-gebied. De uit te voeren activiteiten worden niet genoemd in het Besluit vergunningen Natuurbeschermingswet 1998. Dit betekent dat Gedeputeerde Staten van de provincie Zeeland bevoegd zijn deze vergunningaanvraag te behandelen.

* Geen strijdigheid met algemene doelen en kernopgaven

Voor alle Natura 2000-gebieden zijn dezelfde vijf algemene doelen geformuleerd en per gebied zijn kernopgaven geformuleerd. Deze algemene doelen en kernopgaven zijn een hulpmiddel bij de formulering van de doelen op gebiedsniveau. Op dit gebiedsniveau geven de kernopgaven aan wat de belangrijkste verbeteropgaven zijn en wat de belangrijkste bijdrage van dat landschap aan het Natura 2000-netwerk is. De kernopgaven omvatten vaak verscheidene habitattypen en soorten die op landschapsniveau en op gebiedsniveau om een samenhangende aanpak vragen in het kader van beheer en inrichting. De in de besluiten van de Natura 2000-gebieden opgenomen instandhoudingdoelstellingen zijn de specifieke uitwerking van de algemene doelen en kernopgaven per Natura 2000-gebied. De effecten van de te vergunnen werkzaamheden op die instandhoudingdoelstellingen zijn beoordeeld. Die beoordeling is de kern van deze vergunning. Verderop in deze paragraaf 'Onze overwegingen' blijkt uit de beoordeling dat geen significant negatieve effecten op zullen treden. De werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val achten wij dan ook niet in strijd met de algemene doelen en kernopgaven opgesteld voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde.

* Inrichting onderhoudspad

In uw aanvraag heeft u aangegeven de onderhoudsstrook te willen verharderen en niet open te willen stellen voor fietsers. Het beoogd doel in het niet voor fietsers open te stellen onderhoudspad is om intensivering van het recreatieve gebruik tegen te gaan het huidige extensieve recreatieve medegebruik voortgang te kunnen laten vinden. Met u zijn wij van mening dat hier de inrichting zodanig moet zijn, dat de situatie na de dijkverbetering vergelijkbaar is aan de huidige. Bestuurlijk is daarom afgesproken om de onderhoudsstrook af te werken met niet-befietsbaar, niet afgewalst, grof open steen-asfalt (OSA 22/32mm), dat in alle gevallen veilig voor medewerkers van het waterschap en door in te zetten materieel bereiden kan worden, en dat, na verloop van tijd wederom begroeid raakt. Hiermee kan op het onderhoudsstrook het huidige recreatie gebruik voortgang vinden en is niet te verwachten dat deze toe zal nemen, waardoor verstoring van aanwezige natuurwaarden wordt voorkomen.

* Effecten zijn mogelijk op beschermde habitats, soorten en 'oude doelen'

In het Natura 2000-gebied Oosterschelde zijn binnen het beïnvloedingsgebied van de werkzaamheden aan dit dijktraject drie categorieën specifieke instandhoudingsdoelen te onderscheiden: habitattypen, soorten en de zogenaamde oude doelen. Bij habitattypen betreft het tijdelijk, dan wel permanente verslechtering en/of verlies van de habitattypen Grote ondiepe krekens en baaien (H1160) en het habitatype Schorren en zilte graslanden, binnendijks (H1330B). Andere kwalificerende habitattypen komen niet voor langs dit dijktraject. Bij soorten betreft het mogelijke effecten op een reeks van vogelsoorten waarvoor instandhoudingsdoelstellingen voor het Natura 2000-gebied zijn opgesteld; overige kwalificerende soorten komen niet in de invloedssfeer van de activiteiten voor of ondervinden er geen effecten door. Bij de 'oude doelen' betreft het soorten die niet worden beïnvloed of overeenkomen met Natura 2000-doelen.

* Er zijn geen significant negatieve effecten op habitattypen

Door het gebruik van de werkstrook vindt op de habitattypen die langs het dijktraject voorkomen, tijdelijk ruimtebeslag plaats en door de verschuiving van de teen van de dijk vindt permanent ruimtebeslag plaats. De tabel hieronder geeft een overzicht van de langs het dijktraject voorkomende habitattypen en de oppervlaktes van het tijdelijk en permanent ruimtebeslag.

Habitattypen	Tijdelijk ruimtebeslag	Permanent ruimtebeslag
Grote ondiepe krekens en baaien (H1160)	0,25 ha	-
Schorren en zilte graslanden, binnendijks	-	0,0840 ha

Op het gedeelte in de (buitendijkse) werkstrook waarop tijdelijk ruimtebeslag van toepassing is, kan uitgaande van de standaard mitigerende maatregelen, die als voorschriften in deze vergunning zijn opgenomen, binnen enkele jaren herstel van de langs het dijktraject voorkomende habitattypen worden verwacht, zodat de negatieve effecten een tijdelijk karakter hebben. Het permanent oppervlakteverlies als gevolg van landwaartse teenverschuiving in de Zuidhoekinlaag van het daar voorkomende habitatype Schorren en zilte graslanden, binnendijks (H1330B) is beperkt. Dit verlies is derhalve niet significant, maar leidt wel tot een herstelopgave. Deze herstelopgave wordt door Waterschap Scheldestromen in gezamenlijkheid met een vergelijkbare herstelopgave voor de dijkversterking Cauwersinlaag – Havenkanaal West, gefinancierd. De herstelopgave vindt plaats in de Koudekerkse Inlaag, waarbij Natuurmonumenten een aantal maatregelen zal uitvoeren om de thans verruigde delen in het terrein zodanig geschikt te maken dat het habitatype Schorren en zilte graslanden, binnendijks (H1330B) zich er op zal vestigen. De herstelopgave is als voorschrift in deze vergunning opgenomen (voorschrift 2). Buiten de strook ter grootte van 840 m² waar het habitatype Schorren en zilte graslanden binnendijks (H1330B), door de binnendijkse verlegging van de teen van de dijk verloren gaat, mag er (binnendijks) niet gegraven, gewerkt of greden worden, waarmee voorkomen wordt dat er (verdere) aantasting plaatsvindt van (enig) binnendijks

voorkomend habitatype. Deze mitigerende maatregel is als voorschrift in deze vergunning opgenomen (voorschrift 3).

Mede gezien de (standaard) mitigerende maatregelen en de herstellopgave achten wij de negatieve effecten op habitatypen gering, onvermijdelijk, niet significant en aanvaardbaar.

* Er zijn geen significant negatieve effecten op kwalificerende broedvogels en kwalificerende niet-broedvogels

Tijdens de werkzaamheden aan het dijktraject kan verstoring ontstaan van kwalificerende broedvogels. In het verleden zijn er broedgevallen van de bontbekplevier binnen de werkgrenzen van het dijktraject waargenomen, maar in de afgelopen jaren (vanaf 2005) niet meer. Binnendijks, in de Inlaag Zuidhoek en Inlaag de Val, broeden een aantal kwalificerende broedvogelsoorten (o.a., visdief, kluut, bruine kiekendief). De visdieven broeden op eilandjes op enige afstand van de dijk waaraan gewerkt wordt waardoor ze minder gevoelig voor verstoring zijn. Ook de kluten broeden op wat grotere afstand van de dijk waaraan gewerkt wordt. Naast de Zeelandbrug, in Inlaag de Val broed een broedpaar bruine kiekendieven. Om verstoring tijdens het broeden zo veel mogelijk te voorkomen dienen de binnendijkse werkzaamheden uiterlijk op 15 maart (voor het broedseizoen) aan te vangen en in een aaneensluitende periode daarna continu voortgezet te worden, zodat kwalificerende broedvogels de mogelijkheid hebben om aan de werkzaamheden te wennen of de soorten (visdief, kluut, bruine kiekendief) zullen minder geneigd zijn om voor hun vaste broedplaatsen te kiezen en uitwijken naar verstoringvrije delen in de omgeving, waardoor negatieve effecten zo veel mogelijk uitblijven. Deze mitigerende maatregelen worden als voorschrift in deze vergunning opgenomen (voorschrift 4). Bij de buitendijkse werkzaamheden vormt de dijk een buffer tussen de werkzaamheden en de in de inlagen broedende vogels, waardoor verstoring minder zal optreden. De negatieve effecten op kwalificerende broedvogels als gevolg van de noodzakelijk uit te voeren werkzaamheden aan het dijktraject achten wij mede door het nemen van de (standaard) mitigerende maatregel uiterst gering, niet significant en aanvaardbaar.

Tijdens de werkzaamheden kan verstoring plaatsvinden van foeragerende, rustende en overtijende vogels. De effecten zijn tijdelijk (voor de duur van de werkzaamheden).

Door het gebruik van een buitendijkse werkstrook zal een oppervlakte van ca. 0,25 ha foerageergebied verstoord worden en daarmee tijdelijk niet beschikbaar zijn als foerageergebied voor vogels. Mitigerende (standaard) maatregelen zijn voorzien om het herstel van de werkstrook zo goed mogelijk te bevorderen. Deze maatregelen zijn als voorschriften in deze vergunning opgenomen.

Langs het dijktraject is alleen tussen de oostelijke havendam van het Havenkanaal en de Kurkenol een klein oppervlak slik aanwezig wat bij laagwater droogvalt, zodat van grote aantallen buitendijks op het slik foeragerende vogels geen sprake is. Het gaat hooguit om enkele scholeksters, tureluurs, wulpen, wilde eenden en steenlopers. Op het open water worden buitendijks alleen kwalificerende visetende niet-broedvogelsoorten (o.a. dodaars, fuut en middelste zaagbek) aangetroffen. Deze soorten zijn niet aan hoogwatervluchtplaatsen gebonden en hebben daardoor genoeg uitwijkmogelijkheden op de uitgestrekte open wateren buiten de verstoorde delen.

Foeragerend, rustend en overtijend komen met name binnendijks (in de Inlaag Zuidhoek) de volgende kwalificerende soorten voor (alleen de soorten die qua aantallen boven de 1% van de Oosterscheldepopulatie langs het dijktraject voorkomen worden genoemd): aalscholver, brandgans, grauwe gans, kluut, lepelaar, slobbeend, smient, slechtvalk, wilde eend, wintertaling, kleine zilverreiger,

De effecten van verstoring door de werkzaamheden aan het dijktraject op foeragerende, overtijende en rustende vogels zijn tijdelijk (voor de duur van de werkzaamheden). Rotganzen, overwinterende brandganzen en smienten komen slechts nog in maart, april en hooguit nog twee weken in mei voor, waarna deze soorten naar de broedgebieden in het hoge noorden vertrekken. Buitenom het voorgaande zijn ganzen en eenden om te foerageren, te rusten of te overtijden niet specifiek gebonden aan dit dijktraject of de aan dit dijktraject grenzende inlagen. Uitwijkmogelijkheden voor deze soorten zijn er genoeg (o.a. naar andere buiten de verstoringafstand gelegen inlagen, de binnendijkse natuurontwikkelingsgebieden, maar ook het buitendijkse open water (om te rusten). Ook voor de overige kwalificerende niet-broedvogels die door de werkzaamheden verstoord kunnen worden zijn er uitwijkmogelijkheden in de omliggende inlagen en de binnendijkse natuurontwikkelingsgebieden beschikbaar.

Wij achten de negatieve effecten op foeragerende, overtijende en rustende Natura 2000-niet broedvogels mede omdat de effecten tijdelijk zijn en door het nemen van (standaard) mitigerende maatregelen en de uitwijkmogelijkheden, onvermijdelijk, niet significant en aanvaardbaar.

* Er is geen aantasting van de wezenlijke kenmerken van de 'oude doelen'

Voor wat betreft de zogenaamde oude doelen komen in het beïnvloedingsgebied van de werkzaamheden (broedende)vogelsoorten, voor. Soortenrijke wiervegetaties op hard substraat komen er niet voor. Voor 'Oosterschelde-binnendijks' gelden een aantal behoudsdoelstellingen waaronder behoud van de inlagen, behoud van de functie als leefgebied voor enkele kleine zoogdieren en rugstreeppad, behoud van algemene tot zeldzame plantengemeenschappen, behoud van broedgebied en tal van vogelsoorten.

Om verstoring van (broedende)vogelsoorten uit de 'oude doelen' zo veel mogelijk te voorkomen gelden dezelfde mitigerende maatregelen zoals (hiervoor) genoemd voor kwalificerende broedvogels en kwalificerende niet-broedvogels. Het doel (behoud van de inlagen) wordt nageleefd. Ook vindt er geen aantasting plaats van de voor "Oosterschelde-binnendijks" genoemde soorten (planten en dieren).

De tijdelijke, negatieve effecten op de 'oude doelen' achten wij onvermijdelijk, gering, niet significant en aanvaardbaar.

* In combinatie met andere activiteiten in de Oosterschelde veroorzaakt uw activiteit geen significant-negatieve effecten

Ook als we kijken naar andere activiteiten in de Oosterschelde treden er in gezamenlijkheid geen significant negatieve effecten op. We denken hierbij aan activiteiten die tegelijkertijd met uw activiteit plaatsvinden. Cumulatieve effecten kunnen zowel worden veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (het bereiken van een nieuw morfologisch evenwicht na het uitvoeren van de deltawerken en de verwachte zeespiegelstijging) als diverse menselijke activiteiten in het gebied zoals scheepvaart, visserij en recreatie.

Door de werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val vindt verstoring plaats van vogels waarvoor de Oosterschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Daarnaast vindt enige verstoring van habitattypen plaats. Verdere menselijke activiteiten, die ook een negatieve invloed kunnen hebben op de genoemde soorten en habitattypen in het gebied zijn visserij en recreatie, maar ook werkzaamheden in het kader van het vergroten van de veiligheid.

Algemene autonome ontwikkelingen

De Oosterschelde is een zout getijdenwater, dat zeewaarts en landwaarts wordt begrensd door de Stormvloedkering en de compartimenteringsdammen. Door de afsluitingen zijn er zowel de stroomsnelheden als ook de dynamiek afgenomen. Er wordt geen rivierslib meer aangevoerd en de geulen zijn te ruim gedimensioneerd. Het gevolg is de zogenoemde 'zandhonger', dat wil zeggen dat platen, slikken en schorren eroderen om de geulen op te vullen. Dit zorgt ervoor dat de oppervlakte intergetijdengebieden jaarlijks afneemt met 40 à 50 ha. Het verlies van intergetijdengebied en het verminderen van de droogvalduur betekent een afname van foerageermogelijkheden voor steltlopers. In het doelendocument van juni 2006 wordt er echter rekening mee gehouden dat de teruggang van het intergetijdengebied niet gekeerd kan worden en zijn de doelen op deze afname afgestemd.

Recreatie

De Oosterschelde vormt een aantrekkelijk recreatiegebied, vooral in de zomer. Door geluid en aanwezigheid van onder andere wandelaars, fietsers, boten, (kite-)surfers, sportvissers (inclusief pierenspitters) kunnen broedende, foeragerende, overtuigende of rustende vogels en zeehonden verstoord worden. In het geval van de dijkverbeteringswerken zijn vooral de fietsers en wandelaars van belang door hun verstorende effecten op vogels. Er kan worden aangenomen dat als gevolg van de dijkverbeteringswerkzaamheden de verstoring door recreanten zou kunnen toenemen door de aanwezigheid van nieuwe verharde onderhoudspaden indien ze dichtbij een hoogwatervluchtplaats, een slik of schor liggen. Door mitigerende maatregelen, zoals onder andere het zoneren van het recreatief gebruik van onderhoudspaden, wordt voorkomen dat er (significant-) negatieve effecten van recreanten als gevolg van de werkzaamheden optreden. Voor recreatie in het algemeen geldt dat maatregelen zijn genomen zoals het afsluiten van kwetsbare gebieden om (significant-) negatieve effecten van recreatie op de natuurwaarden van de Oosterschelde te voorkomen.

Visserij

Er worden verschillende vormen van visserij (boomkorvisserij, mosselteelt, vaste vistuigen, mechanische en handmatige kokkelvisserij) in het gebied uitgeoefend die kunnen leiden tot verstoring van vogels en zeehonden door geluid, voedselcompetitie en tot beschadiging van de kwalificerende habitattypen zoals habitatype H1160 (grote baaien). Het bezoeken van kokkelbanken tijdens laagwater in verband met handmatige kokkelvisserij kan een verstoring van rustende of foeragerende vogels tot gevolg hebben. Door de regelgeving zoals het Schelpdierbesluit en het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen bij het uitoefenen van bijvoorbeeld mechanische en handmatige kokkelvisserij worden negatieve effecten zoals voedselcompetitie en beschadiging van kwalificerende habitattypen zo goed mogelijk beperkt.

Dijkverbeteringswerken

Door de dijkverbeteringswerken kan het intergetijdengebied permanent worden aangetast. De kenmerkende planten en dieren die zich door aanleg van de harde oeverbeschoeiingen op de dijken hebben kunnen ontwikkelen, blijven ook in de toekomst gehandhaafd. Verder kunnen broedende, rustende en foeragerende vogels verstoord worden. Door het nemen van in Natuurbeschermingswet 1998-vergunningen vastgelegde mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitattypen verzacht en significante effecten voorkomen. Voor het totale oppervlakteverlies aan habitattypen veroorzaakt door de dijkversterkingen wordt een herstelopgave gerealiseerd.

Overige activiteiten

Windmolens kunnen negatieve effecten veroorzaken o.a. door geluid of leiden tot aanvaringen. Door het snijden van zeegroenten kan een tijdelijke en plaatselijke verstoring plaatsvinden van de functie van de schorren als hoogwatervluchtplaats, rust-, foerageer- en broedplaats voor vogels. Door betreding van het schor kan het tot verstoring van de vegetatie komen. Door het nemen van in Natuurbeschermingswet 1998-vergunningen vastgelegde mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitattypen verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels het verlenen van vergunningen geregeld.

* Provinciaal beleid

Uw activiteit is in lijn met ons provinciale beleid. Relevante beleidsdoelen betreffen de veiligheid tegen overstromingen en behoud en versterking van de Zeeuwse natuurwaarden. De dijkverbetering is bedoeld om de veiligheid tegen overstromingen op duurzame wijze te waarborgen. De werkzaamheden worden zodanig uitgevoerd dat er geen significante aantasting plaatsvindt van de wezenlijke kenmerken of waarden van de Zeeuwse beschermde natuur en onvermijdelijke verstoringen zo klein mogelijk worden gehouden. Naar ons oordeel is er dus geen strijdigheid met het omgevingsplan Zeeland 2012-2018.

* Conclusie

Het uitvoeren van werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val is geen activiteit die direct verband houdt met en niet nodig is voor het beheer van het Natura 2000-gebied Oosterschelde. Op voorhand kon niet worden uitgesloten dat deze activiteit, afzonderlijk, of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen zou kunnen hebben voor dit gebied.

Het is daarom dat u, als initiatiefnemer, ter onderbouwing van de vergunningsaanvraag een passende beoordeling in de zin van artikel 19f, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 heeft laten opstellen. Een zodanige beoordeling houdt in dat, op basis van de beste wetenschappelijke kennis ter zake, alle aspecten van het plan of project die op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten de instandhoudingsdoelstellingen in gevaar kunnen brengen, moeten worden geïnventariseerd.

Op basis van de door u overgelegde passende beoordeling van de gevolgen van het uitvoeren van werkzaamheden aan het dijktraject Zuidhoek, Havenkanaal Oost, Galgepolder tot Haven De Val voor het Natura 2000-gebied Oosterschelde, met het oog op de instandhoudingsdoelstellingen van dit gebied, hebben wij vergunning voor deze activiteit kunnen verlenen nu wij op grond van de ons ter beschikking staande informatie en de bij ons zelf aanwezige kennis de zekerheid hebben verkregen dat de activiteit geen schadelijke gevolgen heeft voor de natuurlijke kenmerken van het betrokken gebied.

De activiteiten hebben geen significant negatieve effecten tot gevolg, ook niet in cumulatie met andere activiteiten. In deze vergunning worden namelijk voorschriften opgenomen die de natuurwaarden van het gebied beschermen. Op die wijze wordt voorkomen dat er significant negatieve effecten optreden.

We hebben hiermee uw activiteit getoetst aan de zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied/beschermde natuurmonument Oosterschelde, die bestaan uit:

- doelstellingen voor vogelsoorten
  - doelstellingen voor habitattypen en habitatoorten
  - doelstellingen uit aanwijzingsbesluiten van het beschermd natuurmonument Oosterschelde binnendijs
- Tevens hebben wij uw activiteit getoetst aan het geldende provinciale beleid zoals opgenomen in punt 6 van deze vergunning.

5. Zienswijzen van belanghebbenden

Op het moment dat wij uw vergunningaanvraag binnen kregen, hebben wij een afschrift hiervan verstuurd naar:

- de Minister van Economische Zaken
- het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland

Daarnaast hebben wij een conceptbeschikking gestuurd aan.

- De ZMf
- Vogelbescherming Nederland
- Nationaal Park Oosterschelde
- Natuurmonumenten

Ze kregen op die manier de gelegenheid om hun zienswijze te geven op uw aanvraag.

Ook u heeft een conceptbeschikking ontvangen met de mogelijkheid hier een reactie op te geven.

Wij hebben geen schriftelijke zienswijzen van belanghebbenden ontvangen behalve van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schouwen-Duiveland. Zij hebben in een email laten weten dat zij instemmen met de vergunning.

6. Wettelijk kader en beleid

6.1 Op de website: <http://wetten.overheid.nl> vindt u de relevante wetgeving (Natuurbeschermingswet 1998).

6.2 De Oosterschelde is een Natura 2000-gebied volgens artikel 1 sub n van de Natuurbeschermingswet 1998.

Op de website van het ministerie van Economische Zaken (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) staat alle, voor uw bedrijf relevante informatie over het Natura 2000-gebied Oosterschelde met daarbij de gebiedsbeschrijving en de instandhoudingdoelen.

6.3 Omgevingsplan Zeeland 2012-2018

In 2012 heeft Provinciale Staten van Zeeland het Omgevingsplan Zeeland 2012-2018 vastgesteld. Het omgevingsplan gaat voor een krachtig Zeeland, waarvoor economische groei, ontwikkeling en innovatie nodig zijn. Het omgevingsplan zet in op een sterke economie, een goed woon- en werkklimaat, maar ook kwaliteit van water en landelijk gebied.

De doelstelling op het gebied van natuur is: bescherming, beheer en ontwikkeling van typisch Zeeuwse natuurwaarden, waarmee een bijdrage wordt geleverd aan het behoud van de (inter)nationale biodiversiteit en de omgevingskwaliteit. De provincie beschermt alle bestaande natuurgebieden en de agrarische gebieden van ecologische betekenis (EHS; Ecologische Hoofd Structuur en Natura 2000). Voor deze gebieden is nationale en internationale wetgeving van kracht zoals de Natuurbeschermingswet 1998. Voor elk Natura 2000 gebied wordt een beheersplan en een handhavingplan opgesteld.

In het omgevingsplan zijn de volgende acties benoemd:

- Bescherming en kwaliteitsverbetering bestaande natuur.
- Voltooiën herijkte Zeeuwse EHS (aankoop en inrichting ontbrekende gebieden).
- Beheer natuurgebieden (beheer coördineren en toegankelijkheid verbeteren).
- Natuur- en milieueducatie ondersteunen.

Ten aanzien van dijkversterking wil de Provincie Zeeland het risico van overstromingen verkleinen. De Provincie ziet erop toe dat Rijkswaterstaat en het waterschap de waterkeringen op sterkte brengen en houden. De Provincie zal bij het Rijk aandringen om te onderzoeken hoe de veiligheid rond de Oosterschelde ook in de toekomst gewaarborgd kan worden als het beheer van de stormvloedkering aan aanpassing toe is en hoe hierop geanticipeerd kan worden. De erosie als gevolg van de zandhonger en het meegroeien met de zeespiegelstijging zijn belangrijke aandachtspunten.

Naast de primaire functie als waterkering bieden de dijken, duinen, stranden en boulevards ook voldoende ruimte voor ander vormen van gebruik. Waterkeringen zijn aantrekkelijk vanwege de bijzondere natuur, de fraaie vergezichten en herinneringen aan geschiedenis. Ruimtelijke opgaven, zoals herstructurering van bebouwing, nieuwbouw en jachthavens, worden zo veel mogelijk integraal met de veiligheidsopgaven aangepakt. Innovatieve oplossingen die dat mogelijk maken worden ondersteund. Bestaande natuur, landschap en cultuurhistorie wordt bij dijk- en duinversterkingen zo veel mogelijk ontzien. Waar mogelijk wordt de kwaliteit van natuur en landschap versterkt door een toegesneden beheer. Recreatief medegebruik is uitgangspunt, maar heeft beperkingen in verband met beschermde natuurwaarden. Recreatieve voorzieningen worden goed ingepast. Langs de Oosterschelde en Westerschelde worden de werkwegen op de dijken opengesteld voor fietsers en wandelaars mits dat geen onaanvaardbare verstoring in het Natura 2000 gebied tot gevolg heeft. Aantasting van inlagen en karrevelden wordt voorkomen door zeevaartse versterking of 'overslagbestendig maken' van de dijk. Bij dijken met slikken en schorren gaat de voorkeur uit naar landwaartse versterking. Bij versterkingen wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om de ruimtelijke kwaliteit te verhogen door werk met werk te maken.

De instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied en het beleid dat u hierboven hebt kunnen lezen, zijn voor ons het toetsingskader voor de vergunning.

7. Globale ligging van het te versterken dijktraject

